

مذاکرات مجلس

در صفحه دوازدهم از جلسه ۳ ستون دوم (سطر دوازدهم و قسمت اول از سطر ۱۳)
اشتباه و بطریق ذیل باید اصلاح شود: « آقای مخبر فرهمند ۹۱ رأی - آقای مؤید
احمدی ۸۱ رأی »
از آقایان مطالعه کنندگان تمنی میشود از تصحیح این قسمت غفلت نفرمایند

مور خارجه

۱۰۳

حائزین الشریح آقای صفاری ۹۹ رأی آقای درباری
۹۹ رأی آقای کازرونی ۹۹ رأی آقای طالش خان ۹۹ رأی
آقای مسعودی خراسانی ۹۹ رأی آقای ایلخان ۹۹ رأی
آقای اسدی ۹۸ رأی آقای بنکدار ۹۸ رأی آقای
چایچی ۹۸ رأی آقای محیط لاریجانی ۹۷ رأی آقای
بوشهری نودو هفت رأی آقای امیر عامری ۹۴ رأی

کمیسیون داخله

آراء مربوطه به کمیسیون داخله که در جلسه سی ام
دی ماه ۱۳۰۹ مأخوذ شده است استخراج و راپورت
آن بقراری است که ذیلا بعرض میرسد: عدّه حاضره در
مجلس ۱۰۳ - آراء مأخوذه ۱۰۳

در صورت مجلس تصویب شد.

[۲ - قرائت نتیجه استخراج آراء کمیسیونها]

رئیس - موجب امتنان است که آقایانی که برای استخراج
آراء کمیسیونها مبعوث شده بودند آراء را استخراج و
نتیجه را اطلاع داده اند که اینک قرائت می شود:

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکته کمیسیون طرق و شوارع

آراء مربوطه به کمیسیون طرق و شوارع مأخوذه در
جلسه ۳۰ دیماه ۱۳۰۹ را استخراج و نتیجه آن بقراری
است که ذیلا بعرض میرسد:

✽ عین مذاکرات مشروح ششمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۰)

دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس.

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس لیلۀ یکشنبه ۵ بهمن ماه ۱۳۰۹ * (پنجم شهر رمضان ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

- ۱ (تصویب صورت مجلس
- ۲ (قرائت نتیجه استخراج آراء کمیسیونها
- ۳ (تصویب دو فقره اعتبار نامه
- ۴ (طرح و تصویب پرگرام دولت

- ۵ (قرائت يك فقره لایحه از طرف اداره مباشرت
- ۶ (تقدیم دو فقره عهد نامه از طرف آقای وزیر امور خارجه
- ۷ (تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه
- ۸ (موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس هشت ساعت و ربع بعد از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

(صورت مجلس سه شنبه ۳۰ دیماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

عده حاضر در مجلس ۱۰۴ آراء مأخوذه ۱۰۳
 حائزین اکثریت آقای صفاری ۹۹ رأی آقای دربانی
 ۹۹ رأی آقای کازرونی ۹۹ رأی آقای طائس خان ۹۹ رأی
 آقای مسعودی خراسانی ۹۹ رأی آقای بلخان ۹۹ رأی
 آقای اسدی ۹۸ رأی آقای بنکدار ۹۸ رأی آقای
 چایچی ۹۸ رأی آقای محیط لاریجانی ۹۷ رأی. آقای
 بوشهری نود و هفت رأی. آقای امیر عامری ۹۲ رأی.

کمیسیون داخله

آراء مربوطه به کمیسیون داخله که در جلسه سی ام
 دی ماه ۱۳۰۹ مأخوذ شده است استخراج و رایورت
 آن بقراری است که ذیلا بعرض میرسد: عده حاضر در
 مجلس ۱۰۳ - آراء مأخوذه ۱۰۳

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (نمایندگان
 بر) صورت مجلس تصویب شد.

[۲ - قرائت نتیجه استخراج آراء کمیسیونها]

رئیس - موجب امتنان است که آقایانی که برای استخراج
 آراء کمیسیونها مبعوث شده بودند آراء را استخراج و
 نتیجه را اطلاع داده اند که اینک قرائت می شود:

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکتہ کمیسیون طرق و شوارع

آراء مربوطه به کمیسیون طرق و شوارع مأخوذه در
 جلسه ۳۰ دیماه ۱۳۰۹ را استخراج و نتیجه آن بقراری
 است که ذیلا بعرض میرسد:

* عن مذاکرات مشروح ششمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه. (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۰)
 دایرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس.

حائزین اکثریت آقایان: بیات ماکو ۹۶ رأی - مقدم
 ۹۵ رأی - طباطبائی و کیلی ۹۵ رأی - حاج امین تربتی
 ۹۴ رأی - بهبهانی نود و چهار رأی - صفاری ۹۴ رأی
 حبیبی - ۹۴ رأی باستانی ۹۳ رأی - ملک زاده آملی
 ۹۳ رأی - دادور ۹۳ رأی - فتحعلیخان بختیار
 ۹۳ رأی - اسکندری ۹۲ رأی

کمیسیون امور خارجه

آراء مربوط به کمیسیون امور خارجه مأخوذه در
 جلسه ۳۰ دیماه هزار و سیصد و نه را استخراج و
 نتیجه آن بقراری است که ذیلا بعرض میرسد:
 عده حاضر در مجلس ۱۰۳ - آراء مأخوذه ۱۰۲
 حائزین اکثریت آقایان: ملک مدنی ۹۵ رأی - طباطبائی
 و کیلی ۹۵ رأی - حاج میرزا حسن خان اسفندیاری
 ۹۵ رأی - حاج حسین آقا مهدوی ۹۴ رأی - میرزا
 صادق خان اکبر ۹۴ رأی - اسعد ۹۴ رأی - روحی
 ۹۳ رأی - خواجوی ۹۳ رأی - کفائی ۹۳ رأی -
 ملک زاده آملی ۹۲ رأی - رهنما ۸۵ رأی
 نابتی ۶۲ رأی:

کمیسیون اقتصاد ملی

آراء مربوطه به کمیسیون اقتصاد ملی که در جلسه
 ۳۰ دیماه هزار و سیصد و نه مأخوذ شده است استخراج
 و نتیجه آن بقراری است که ذیلا بعرض میرسد:
 عده حاضر در مجلس ۱۰۴ - آراء مأخوذه ۱۰۳
 حائزین اکثریت آقایان: فرش ۹۸ رأی - یونس آقا
 وهاب زاده ۹۷ رأی - حاج میرزا حبیب الله امین
 ۹۷ رأی - فهیمی ۹۷ رأی - حاج حسین آقا مهدوی
 ۹۷ رأی - بوشهری ۹۷ رأی - ناصر ۹۵ رأی
 آقا رضا مهدوی ۹۵ رأی - دشتی ۹۴ رأی چایچی
 ۹۴ رأی - طهران چی ۹۲ رأی - رهنما ۸۶ رأی

کمیسیون قوانین مالیه

آراء مربوطه به کمیسیون قوانین مالیه متخذة جلسه
 سی ام دیماه هزار و سیصد و نه را استخراج و نتیجه
 بقراری است که ذیلا بعرض میرسد:

عده حاضر در جلسه ۱۰۳ آراء مأخوذه ۱۰۲
 حائزین اکثریت آقایان:

میرزا صادق خان اکبر ۹۸ رأی
 میرزا محمد خان وکیل ۹۷
 وثوق ۹۷
 مسعودی خراسانی ۹۷
 طالش خان ۹۷
 باستانی - ۹۶
 دهستانی ۹۵
 فرهمند ۹۵
 فاطمی ۹۴
 ناصری ۹۳
 امیر تیمور کلای ۹۳
 عدل ۸۷

کمیسیون عدلیه

آراء مربوطه به کمیسیون قوانین عدلیه که در جلسه
 سی ام دی ماه ۱۳۰۹ مأخوذ شده است در تاریخ ذیل
 استخراج و نتیجه بقراری است که ذیلا بعرض میرسد:
 عده حاضر در مجلس صد و سه - عده آراء مأخوذه
 صد و دو

حائزین اکثریت: آقایان: افسر ۹۶ رأی - همراز
 ۹۶ رأی - ملک آرائی ۹۶ رأی - مؤید احمدی ۹۶
 رأی - مولوی ۹۶ رأی طباطبائی دیبا ۹۵ رأی -
 جمشیدی ۹۵ رأی - احتشام زاده ۹۵ رأی طهرانی ۹۵
 رأی - مجد ضیائی ۹۵ رأی - لبقوانی ۹۵ رأی -
 کفائی ۹۴ رأی جهانشاهی ۹۴ رأی - رهبری ۹۴
 رأی مفتی ۹۴ رأی - یاسائی ۹۲ رأی - ارگانی ۹۲
 رأی - عامری ۵۲ رأی

کمیسیون معارف

آراء مربوطه بکمیسیون معارف که در جلسه ۳۰ دیماه
 ۱۳۰۹ مأخوذ شده است استخراج و نتیجه آن بقراری
 است که ذیلا بعرض میرسد:
 عده حاضر در مجلس (۱۰۴) آراء مأخوذ (۱۰۳)
 حائزین اکثریت آقایان:

دکتر سیمعی ۹۸ رأی

وثوق ۹۷

مژدهی ۹۷

تربیت ۹۷ رأی

لاریجانی ۹۷ رأی

حاج میرزا حسین خان فاطمی ۹۶ رأی

دکتر احتشام ۹۶ رأی

نواب میرزا محمد حسین ۹۵ رأی

دبستانی ۹۴ رأی

دکتر ملک زاده ۹۲ رأی

اورنگ ۹۵ رأی

دکتر طاهری ۵۳

کمیسیون نظام

آراء مربوط به کمیسیون نظام مأخوذه در جلسه ۳۰
 دیماه ۱۳۰۹ را استخراج و نتیجه آن بقراری است که
 ذیلا بعرض میرساند:

عده حاضر در مجلس ۱۰۴ آراء مأخوذه ۱۰۲

حائزین اکثریت آقای آصف ۱۰۱ رأی. آقای اعظم
 زنگنه ۱۰۱ رأی. آقای حبیبی ۱۰۱ رأی. آقای فتحعلی خان
 بختیار ۱۰۱ رأی. آقای موقر ۱۰۱ رأی. آقای دکتر
 شیخ ۱۰۱ رأی.

کمیسیون پست و تلگراف

آراء مربوطه بکمیسیون پست و تلگراف که در جلسه
 ۳۰ دیماه ۱۳۰۹ مأخوذ شده است در تاریخ ذیل استخراج
 و نتیجه آن بقراری است که ذیلا بعرض میرسد:

عده حاضر در مجلس ۱۰۳ عده آراء مأخوذه ۱۰۳

حائزین اکثریت آقای فرهمند ۱۰۲ رأی. آقای سهرابخان
 ۱۰۲ رأی - آقای اعتبار ۱۰۲ رأی آقای دبستانی ۱۰۱
 رأی. آقای حیدری ۱۰۱ رأی آقای ایزدی ۹۷ رأی.
 کمیسیون محاسبات مجلس منتخبه از شعب مقرر ۲۵
 آذرماه ۱۳۰۹

شعبه اول - آقای حاج امین تربتی

شعبه دوم - آقای مفتی

شعبه سوم - آقای لاریجانی

شعبه چهارم - آقای امیر عامری

شعبه پنجم - آقای امیر ابراهیمی

شعبه ششم - آقای ارکانی

کمیسیون بودجه منتخبه از شعب مقرر ۲۵ آذرماه ۱۳۰۹

شعبه اول - آقایان: دولت شاهی - دکتر سنک - شریفی

شعبه دوم - آقایان: فهیمی - عراقی - ملک مدنی

شعبه سوم - آقایان: اسکندری دکتر طاهری - میرزایانس

شعبه چهارم - آقایان: امیر تیمور - روحی - فتوحی

شعبه پنجم - آقایان: دادور - افشار - اعتبار

شعبه ششم - آقایان: بیات - فرش - عدل.

رئیس - از آقایان اعضاء کمیسیونها تمنی میکنم بسرعت هیئت
 رئیسه خودشان را تعیین فرمایند که برای کارهایی که صادر
 میشود مرجعهای معلوم باشد. آقای ملک مدنی در باب کمیسیونها
 حرفی دارید؟

ملک مدنی - عرض کنم چون بنده در دو کمیسیون
 عضویت دارم و انتخاب شده ام از عضویت کمیسیون
 خارجه استعفا میدهم

رئیس - اگر آقا دو کمیسیون باشید وجودتان در کمیسیون
 سوم طبعاً مستعفی است.

[۳- تصویب دو فقره اعتبار نامه]

رئیس - آقای وثوق (مخبر)

(احضار برای قرائت راپرت شعبه اول)

[تصویب نمایندگی آقای نابتی]

(مخبر شعبه اول)

شعبه اول بدوسیة انتخابات بجنورد و نمایندگی آقای
 مسعود نابتی رسیدگی نمود خبر آن از قراری است که
 ذیلا بعرض میرساند:

در تاریخ ۳ آذر ۱۳۰۹ انجمن اصلی مطابق قانون
 تشکیل و سپس انجمنهای ششگانه فرعی را تشکیل و از روز
 ۹ آذر در تمام حوزه های اصلی و فرعی شروع بتوزیع تعرفه
 و اخذ آراء و قرائت آن گردیده و روز ۱۹ خاتمه یافته
 از مجموع ۸۵۶۲ رأی آقای مسعود نابتی با اکثریت ۷۶۲۰
 رأی بسمت نمایندگی دوره ۸ تقنینیه انتخاب و تعیین گردیدند
 چون در موعد مقرر هیچگونه شکایتی نرسیده بود لذا شعبه
 صحت نمایندگی معزی الیه را تصدیق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد.

رئیس - آقای عراقی فرمایشی دارید
عراقی در این باب عرضی ندارم عرضی دیگر دارم
رئیس - آقایانیکه با صحت انتخاب آقای مسعود نایب
موافقت قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. آقای حیدری مخبر (احضار
برای قرائت راپرت شعبه دوم)

[تصویب نمایندگی آقای ضیائی]

(خبر شعبه دوم)

جریان انتخابات ترشیز بشرحی است که بعرض میرسد
در تاریخ ۱۳ آذر ۱۳۰۹ انجمن نظار مطابق قانون
انتخابات تشکیل و از تاریخ ۱۷ آذر شروع بتوزیع تعرفه
و اخذ آراء نموده در نتیجه (۱۲۰۰۰) رأی مأخوذ و
آقای میرزا آقای ضیائی با کثرت (۹۴۹۱) رأی به
نمایندگی دوره هشتم تقنینیه انتخاب شده اند و شکایتی هم
نرسیده شعبه ۲ بصحت نمایندگی ایشان رأی داده اینک
خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - موافقین بصحت انتخاب آقای ضیائی قیام فرمایند.
(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای عراقی

عراقی - بنده يك قدری کسالت دارم خواستم استدعا
کنم از آقایان که عوض بنده برای کمیسیون بودجه بکنفر
دیگر را بنویسند که کار کمیسیون لنگ نشود چون بنده
کسالت دارم نمیتوانم برسم

رئیس - در این موضوع ضرور است بدو آباننده صحبت بفرمائید
[۴ - طرح و تصویب پروگرام دولت]

رئیس - پروگرام هیئت دولت قرائت میشود.
ساحت محترم مجلس شورای ملی شیدالله ارکانه
برنمایندگان محترم پوشیده نیست که در تمام شعب
سیاسی و اجتماعی و اقتصادی مملکت اصلاحات مهمی
در جریان است که دولت شاهنشاهی حالا و مآلاً خود
را عهده دار تکمیل و توسعه آن اصلاحات میداند و نظر
باینکه هر يك از اصلاحات مزبوره برطبق قوانین مربوطه
بعمل می آید.

انتظاراتی مردم دارند در اطراف و اکناف مملکت و
متوقفتند موقعی که پروگرام هیئت دولت در بدو هر دوره
تقنینیه بمجلس می آید اقلای این انتظاراتی را که دارند
در آن پروگرام ذکر کنند هر چند بطور کلی متعرض
است که اصلاحات مهمی در شعب سیاسی و اجتماعی و
اقتصادی مملکت در جریان است صحیح است و این
يك مطلبی است که قابل انکار نیست البته عزم ثابت و
اراده آهنین شخص اعلیحضرت شاهنشاهی که تا امروز
اصلاحات مهمه در مملکت کرده است قابل هیچگونه
انکاری نیست این يك اصلی است که دنیا هم این اصل
را تصدیق دارند ولی هیئت دولت هم که مظهر اراده
چنین شخصی است البته این انتظار هم از هیئت دولت
هست که اصلاحات مهم اساسی در این شعب در جریان باشد
ولی عرض کردم آنطوری که مردم انتظار دارند در خارج
که این کلی چه جور تطبیق بجزئی بکند البته آن شخص
تاجر منتظر است بهینند در هزارو سیصدو ده امور
تجارت روی چه اصلی و جریان توازن واردات و
صادرات روی چه پایه است البته از این پروگرام فقط
اصلاحات مهمه که در جریان است نشان داده ولی اینجا
نمیگوید همچنین زارع باین تربیتی که همه آقایان
میدانند از برای زارع پیش آمده است برای تنزل قیمت
غله و برنج همچنین مالک همچنین سایر طبقات کاسب
که تماس دارند تمام طبقات باهم البته در این موضوع
مهم انتظاراتی دارند که این پروگرام چون فاقد مواد
است البته انتظار آنها از این پروگرامی که مطالعه میکنند
چیزی مفهوم نمی شود حالا شعب اجتماعی البته در رأس
شعب اجتماعی وزارتخانه هاست باید فهمید که عامل
وزارتخانه ها مستخدمین دولت اند اینجا در این سال نسبت
به آنها باز همان متحدالمالها یا همان تربیات سابق در
جریان است یا اینکه نسبت به آنها اضافه حقوقی ارتقاء
رتبه چیزی که باصلاح به آنها وعده شده بود و در ظرف
این دو سال بمناسبت موانع و جهات بودجه اجرا نشده
در این سال اجرا شود همچنین راجع بتوسعه قوه قضائیه
در اطراف و اکناف مملکت البته همه مردم منتظرند
انتظار دارند قوه قضائیه در تمام مملکت توسعه پیدا کند
و اگر يك اعتراضی دارند يك دعوائی دارند از بیست

فرسخ از جهل فرسخ بتوانند بمرکز حوزه قضائیه پایند
البته خود هیئت دولت هم تصدیق دارند که اسباب زحمت
است برای مردم آیا توسعه هست؟ نیست اینها چیزهایی
است که در پروگرام ذکر نشده همچنین توسعه افراد
امنیه و نظمی که حقیقتاً با افراد کمی که دارند نهایت جدیت
را در ایفاء وظیفه دارند آیا در این سال يك توسعه دارد
یابندارد همچنین رفع عیوب بعضی ادارات از قبیل سجل
احوال که دفاتر اربعه در تمام مملکت اجرا نشده است
در خود مرکز میتوانید صورت بدهید که متولدین این ماه
چه بوده؟ چند فقره طلاق واقع شده چند فقره نکاح
واقع شده حالا از بلوکات و دهات بنده صرف نظر می
کنم در خود شهرها در خود مرکز دفاتر اربعه مطابق
قانون اجرا شده کی باید اجرا شود آمدیم در توازن و
تعدیل واردات و صادرات که در خود پروگرام هیئت
دولت متعرض است بنده چندان وارد جزئیات نمی شوم
که وقت مجلس را بگیرم ولی البته آقایان پیشتر اطلاع
دارند که تجار ما در اثر تجارت آزادی که جریانش چه
شکل است باز آقایان و هیئت محترم دولت بهتر اطلاع
دارند که یکی بعد از دیگری دچار ورشکستگی و فقر
و فلاکت می شوند بنده يك فقره مثل میزنم مابقی را
برگذار میکنم بوجدان آقایان. تجار کیلان عموماً
(آقایان نمایندگان کیلان هستند) برنج پیش خرید
کرده اند از ملاکین و از زارعین پول داده اند و بطور
مسلم پوطی چهار قران پنجقران هم از انبارداری و از
مصارف داده اند و آورده اند بانبار حالا که میخواهند
بفروشند البته نرخ هم دست تاجر نیست دیگری نرخ را
معین میکند پوطی هشت قران قیمت میکنند صدی بیست و
پنج هم با آنها شرط میکنند که باید شلتوک داشته باشد
تجزیه برنج هم سابق در بندر پهلوی بود حالا که در
بادکوبه می شود صدی سی از پول تاجر نگه میدارند که
تجزیه کنند اگر صدی بیست و پنج اضافه شلتوک داشت
اتفاقاً صدی شلتوک دارد صد بیست و هفت شلتوک دارد
آنوقت صدی سی هم از پول تاجر نگه میدارند بالاخره
بتاجر هم که در عوض پول نمیدهند قد میدهند شکر
میدهند آهن میدهند مال زرعی میدهند تاجر آن قد
و شکر و مال زرعی را می آورد پشت سر هم چهار تا کشتی

وارد می شود و آن اجناس را خودشان می آورند و تاجر که شش تومان و هفت تومان باید قد بفروشد خود آنها وارد میکنند میفروشند بوطی پنج تومان دیگر برای تاجر بیچاره چه باقی می ماند تاجر يك تومان داده هشت قران و سه عباسی فروش کرده هشت قران و سیصد دینار هم صدسی از پولش کسر کرده مال در مقابل گرفته که بفروشد پول نگرفته چه اوضاعی است بالاخره صبر آقای وزیر امور خارجه صبر دیپلماسی و باصلاح اخلاقی ایشان بقدری زیاد شده است که حقیقتاً از صبر ایوب هم زیاده تر است شما قانون آوردید بمجلس برای معامله متقابله هیچ معلوم نیست چه شده بالاخره تاجر از تجار ما در آنجا حق تجارت دلالی حق خرید و فروش ندارد اگر يك خرید و فروشی کرده جزء قاچاق محسوب است و محکوم باعدام می شود اما تاجر آنها در مملکت ما خرید و فروش میکنند خودشان با زارع ظرفند با کاسب طرفند دادوستد و تجارت و همه را بدست گرفته اند و بالاخره معامله متقابله هم جریان ندارد توازن واردات و صادرات وقتی است که تجار تری باشد اگر تجارت معینش اینست توازن واردات و صادرات روی چه اصلی است بنده نمیدانم تبدیل پول هم که در بر گرام وعده شده است که در هزار و سیصد و ده عملی خواهد شد این يك قدم مهمی است از برای اصلاحات اقتصادی که همه میگوئیم ولی يك چیز هست که در اینجا مردم را قدری نگران میکند و او البته باید توضیحی که هیئت دولت در اینجا بدهند رفع نگرانی خواهد شد اولاً این تبدیل در چه موقع از سال اول سال وسط سال آخر سال اجرا خواهد شد؟ و ثانیاً از این تبدیل آیا مردم يك خسارتی متوجه خواهد شد آیا از تبدیل پول قران بریال خسارتی متوجه خواهد شد یا نه؟ این يك موضوعی است که خیلی مورد بحث است در بین مردم ما هم باندازه که توانسته ایم دفاع کرده ایم که گمان نمیکنیم در این باب خسارتی متوجه شود ولی البته خود هیئت دولت توضیح بدهند بهتر است و این عرایضی که عرض میکنم چون در بر گرام اصولاً تمام این مطالب بود ولی چون جزئیات درش ذکر نشده بود و موادی نداشت و فاقد مواد بود عرض کردم روی اظهارات مردم این عرایض را بنده

مردم يك انتظاراتی دارند و از این کلیات میخواهند که يك مطالب بهتری بطور روشن تر بفهمند و بدانند بچه طریق دولت باین تایج میرسد البته آقا تصدیق دارند که مردم همانطور که میفرمائید همیشه نتیجه عملی میخواهند مردم کار ندارند باینکه به بینند شما چه میگوئید این جا بولی همیشه منتظر این هستند که ما چه میکنیم (صحیح است) بنا بر این اگر به آن قسمت اول بر گرام هم مراجعه بفرمائید جواب آقا در ضمن سطرهای اول داده شده که چون هر کدام از این کلیات که در این جا گفته شده است بموجب يك قوانینی بایستی که بهش رسید و از طریق قانون گذاری و بعد اجرای قانون بایستی به آن مقاصد ما برسیم گذاشته ایم که در هر موقع در هر قسمت که قانونی می آوریم در آن موقع صحبت بکنیم و بحث مفصل بکنیم مثلاً وقتی که آقا این جا ملاحظه میفرمائید راجع به مسائل اقتصادی صحبت می شود قطع داشته باشید بنده شما قول میدهم که هیئت دولت نهایتاً این کلی را که در اینجا نوشته است بلکه يك اصولی را برای خودش درک کرده و خیلی بیشتر از آنچه که تصور می فرمائید وارد جزئیاتش شده و عنقریب آقا قوانینی که راجع به این قسمت است شاید دوسه هفته نگذرد که در این مجلس خواهید دید بحث می شود و دارای يك مواد خیلی مفصلی است که در هر قسمت میتواند حرف بزند و الا ممکن است امروز يك دوسه سطر علاوه این جا بنویسم و شما راجع به آن کلیات صحبت کنید تازه کلیات خواهد بود در هر حال هیچوقت پر گرام يك دولتی روی این اصل نخواهد بود که کلیه موادی را که بایستی در نظر بگیرد و بصورت قانون در بیاورد و بموقع اجرا بگذارد اینها را در ضمن پر گرام بنویسد و ماده بندی بکند تازه اگر میخواست ماده بندی بکند و قدری مفصلتر بکند باز کلیاتی بود و ما برای اینکه وقت را تلف نکنیم شما قول میدهم که در موقع خودش همین مسائل اقتصادی که در پر گرام گفته شده است موادی برای آن مسائل اقتصادی خواهیم آورد و آنوقت و آن موقع هم همانطور که عرض کردم تصور میکنم که پیش از دو سه هفته طول نکشد که خواهیم آورد البته در قسمت اقتصادی هم آقا حق دارید بطور کلی وقتیکه توجه میدهد هیئت

دولت را و هم این که اطمینان داشته باشید بطوریکه عرض کردم دولت هم عمل میکند ولی این را هم در نظر داشته باشید بحران اقتصادی اختصاص بایران ندارد بحران اقتصادی از متمولترین ممالک دنیا شروع شده است و در تمام نقاط دنیا واقعاً حکومت میکند آقا از روی اخبار تلگرافی هم وقتی که مراجعه بکنید این مسئله را خواهید دید طبیعی است وقتی که يك قسمت از دنیا بیاید و در تمام اطراف خودش اوضاع بحرانی را به بیند باید خودش هم انتظار داشته باشد که وضعیات خودش هم يك وضعیات نامطلوبی باشد و بحران داشته باشد برای این که زندگانی دنیا زندگانی تجارتش زندگانی دادوستد است اگر در بازارهای دنیا درس يك کسادی پیدا شد يك بحرانی پیدا شد شما نمیتوانید حال التجاره خودتان را آنطور که سابق میفروختید بفروشید همیشه يك عکس العملهایی در این مسائل هست بالطبع وقتی که بازار صدمه خورد کسانی که فروشنده هستند صدمه میخورند البته مقصود بنده از این عرض این نبود که چون در تمام دنیا بحران است ما بایستی بنشینیم و تماشا بکنیم ما بایستی به نشینیم و بگوئیم که خوب اوضاع در همه جا بد است و ما باید به بینیم چه خواهد شد خیر ولی نخواستیم این را هم عرض کنم يك مرتبه تصور نشود اگر آقا میدانید از برای دیگران میگویم از برای آن مردمی که میگویند بنده در پشت تریبون میخواهم جواب بدهم که تصور نشود بحران همه جای دنیا را گذاشته است و آمده است این جا را در نظر گرفته است خیر اگر مقایسه بکنیم نسبت به اغلب ممالک دنیا بحران ما باز به آن سختی نیست و وضعیت ما باز بهتر است یکی از بزرگترین مسائل و یکی از مهمترین مسائلی که قبل از افتتاح مجلس شورای ملی و در این روزهای اخیر که مخصوصاً انتظار میکشیدیم که مجلس افتتاح شده و باید قانون مربوطه به این کار را بیاوریم بمجلس همین مسائل اقتصادی بود در این خصوص هم اوامر صادر شده و با اهمیتی که مسئله دارد و با منتهی درجه جدیتی که لازم است و دولت هم در این خصوص يك فکریاتی کرده و يك قدمهای را که لازم میدانند برداشته شود برداشته و امیدوارم که همین چند روزه وقتی که مواد

بمجلس می آید نمایندگان هم کمک و مساعدت میکنند و همه باهم کمک و همکاری میکنیم که بتوانیم وضعیت فعلی خودمان را بهتر کنیم و تا وقتی که بحران عمومی دنیا این وضعیت را در دنیا ایجاد کرده است ما لااقل هر چه ممکن است کمتر صدمه بخوریم و سعی میکنیم آن چه ممکن است بیشتر محصول بعمل بیاوریم و مخصوصاً توازن واردات و صادرات خودمان را بهش اهمیت بدهیم و هم مردم بفهمند هم ما بدانیم و هم بهش عمل کنیم که زندگانی اقتصادی یک زندگانی نیست که بشود روی آن سرسری عمل کرد و خیلی جدی است و ما هم بایستی به یک جدیتی تلقی کنیم و حل کنیم. راجع به دو مسئله دیگر که آقا اشاره فرمودند بنده میخواهم خیلی بطور اختصار جواب عرض کرده باشم که یکیش راجع به این بود که آیا در قسمت دفاتر سجل احوال چه اقدامی شده بنده عرض میکنم در مسئله سجل احوال البته اقداماتی شده است ولی در یک مسئله که تازه در یک مملکتی شروع می شود نواقصی پیدا می شود ولیکن بالاخره باید دانست و معتقد بود که یک قسمت از امور اجتماعی بسته است بمرم آقا وقتی که این جا میفرمائید وقایع اربعه که اتفاق می افتد این هارا ثبت برنمیدارند آقا هیچ میدانند که اطلاع دادن این وقایع اربعه تکلیف مردم است؟ هیچ میدانید که وقتی یک عقد و نکاحی اتفاق می افتد باطلاقی واقع می شود بایستی که همه کمک بکنند تا ثبت شود والا نمیشود که یک عده اشخاصی که طلاق می دهند یا عقدی میکنند بعده آنها مأمور داشت در مملکت پس یک عده از این نواقص که الا آن در کار هست مربوط باخلاق عمومی همه ماها است و واقعاً مردم هم باید کمک کنند و باید بمرم نصیحت کرد و البته از طرف دولت و مأمورین دولت هم باید اقدام شود و باز هم میخواهم عرض کنم که بنده نمیخواهم منکر یک نواقصی که بالطبع در این ادارات جدید التاسیس هست بشوم یک قسمتهایش و یک موارد معینی بنظر رسیده است و یک مسائلی هم که بنظر آقایان میرسد تذکر بدهند که از این راه رفع آن نواقص بشود البته با کمال میل قبول خواهد شد اطاعت خواهد شد و اجرا می شود راجع به نوسه قوه قضائیه البته هم هیئت دولت و هم بنده

وکیل وارونه (خنده نمایندگان)

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده اولاً اعتراف میکنم که هیئت محترم دولت پیش از آنچه تصور می شود تمام اوقاتش را مصروف اصلاحات مملکتی میکند و اگر چنانچه ممکن بود یک تمبیدی در اوقات خودش قائل می شد آن اوقات زیادی تمدید داده شده هم صرف اصلاحات می شد و هیچ فروگذار هم نمیکرد و همه ماها باید با هیئت محترم دولت هم صدا و هم آواز شویم بجهت اینکه اگر نواقصی داریم رفع کنیم و اگر اصلاحاتی لازم است شروع کنیم. بنده اجازه میخواستم بعد تصور کردم دیدم عرایض بنده بمنزله تذکری است و هیچ ضرری هم برش مترتب نیست عرضی که بنده می خواهم بکنم این است که اولاً راجع به اقتصادیات و اسعار خارجی تصدیق فرمائید که یک حال غیر طبیعی در اوضاع زندگی تجاری ما پیدا شده است استدعا میکنم یک قدری دل بدهید همیشه این طور نبود. حال طبیعی بود. کم بود یا زیاد. بالا بود یا پائین طبیعی بود و اگر امروز خوب هم باشد غیر طبیعی است بنده می خواستم سؤال کنم آیا ممکن است این حال غیر طبیعی بهر تقدیر یک حال طبیعی در یک آینه نزدیکی متحول شود یا خیر؟ عقاید بنده راجع باقتصادیات آقای وزیر محترم کاملاً اطلاع دارند بنده لازم نمی دانم در این باب چیزی عرض کنم و شاید بعد از این هم اگر عرضی داشته باشم خدمت خودشان عرض خواهم کرد حضوراً و در این جور موارد هم اظهار را بپیمورد میدانم لکن همینقدر بطور اجمال میخواهم عرض کنم که هیئت محترم دولت باید پیش از همه بذل مساعی بکنند که اوضاع را بحال طبیعی برگردانند. اقتصادیات مملکت تجارت مملکت یک حال بسیار بسیار نا همواری بخودش گرفته من امیدواری دارم بزودی زود و عاجلاً بواسطه همت عالی و حسن نیتی که هیئت محترم دولت دارد اوضاع بحال طبیعی خودش برگردد. عرض دیگر بنده راجع بطرق شوسه است. بنده عقیده ام این است که هر وقت کلمه اقتصاد بر زبان جاری میگردد و می خواهم یک کارهای خوبی برای اقتصادیات بکنیم بایستی اولاً و ثانیاً الی آخر راجع براه شوسه صحبت بداریم هیچ

اقدامی به عقیده بنده مقدم بر شوسه کردن راه امروزه بد ایران ما وجود ندارد. مخصوصاً در نزدیکی سواحل و راههای تجاری مملکت ما متأسفانه در قسمت جنوب ایران که راه تجاری شماست اقدامی که انتظار داشتیم بعمل نیامده است. از جمله راه بوشهر است به شیراز که دولت در چندی پیش یک اقداماتی کرد و یک مهندس رفت جهت یک تغییراتی بایک اصلاحاتی. نمیدانم بواسطه اینکه خرجش را زیاد بر آورد کرده بودند منصرف شدید؟ یا اینکه موقع مقتضی نبود لکن از اینکه قسمت اعظم تجارت شما بایستی از راه بوشهر و عباسی بعمل آید هر اندازه هیئت دولت در این باب بذل دقت و جهد بکنند زیاد نیست و کم است یک راه ساحلی مکرر شنیدیم که دولت بما وعده میداد که احداث خواهد کرد که تمام سواحل دریا دارای راه شوسه باشد که این یک بشارتی بود که هنوز هم آن بشارت از قلب ما زائل نشده بنده میدانم اگر چنانچه این راه درست شود یعنی سواحل ما دارای یک راه شوسه باشد در مدت یکسال جبرانش بواسطه جلوگیری از قاچاق بجهت دولت خواهد شد علاوه بر منافعی که از نقطه نظر تجارت و ایاب و ذهاب دارد. بنده نمیدانم. سؤال میکنم هیئت محترم دولت توضیح بدهند که دولت آیا منصرف شده از تسطیح این راه یا منصرف نیستند یکی از عرایض بنده راجع براهی بود که از عباسی تا لار و از لار بشیراز باید شوسه شود بنده نظر به اطلاعاتی که از اوضاع محلی و از این راه دارم مطالعاتی کرده ام و آن این است که به عقیده بنده این راه یک راه فوق العاده مهمی است و یک اثر سریع آتی بجهت کلیه مملکت ایران دارد که از جمله در امور پستی ما برای همیشه و دائم سه روز در عرض هفته تفاوت میکند مثلاً از بوشهر تا بندرعباس با کشتی غیر سریع پنج روزه بایستی مسافرت نمود لکن اگر چنانچه سی و شش فرسخ از بندرعباس تا لار شوسه بشود ممکن است در ظرف دو روز از بندرعباس بشیراز بیاید و کامیون بسهولت می تواند مال التجاره را از شیراز به بندرعباس وارد کند ملاحظه فرمائید چقدر تفاوت در تجارت است! و حمل و نقل و چیزهای پستی! یکی از عرایض بنده که باز هم متوجه است بشخص محترم آقای وزیر عدلیه:

میدانند در فارس بیچاره بدبخت و مخصوصاً قسمت جنوب بدبخت‌ترما که امیدوارم بزودی بواسطه زحماتی که مبذول می‌شود خوشبخت‌ترین نقاط ایران بشود زیر آن اهمیتی که منظور است و درخور شهرت خلیج است و درخور جنوب و بنادر ایران است درباره‌اش منظور نشده مثلاً برای اتساع قوای شعب عدلیه که محل احتیاج تجارت است و مردم مکرر توسط بنده مشتبث و متوسل شده‌اند. و آقای وزیر محترم عدلیه جوابی به بنده داده‌اند ولی تا امروز هیچ مساعدتی نشده وعده دادند امسال برای يك قسمتی. ولی لازم نیست بنده عرض کنم خود ایشان بر مراتب بیشتر از بنده بذل جهد دارند. بنده اگر برمیگردم يك قسمتی که درش ذی‌فعم منافات ندارد. فعم من فعم شما است. فعم شما فعم من است و بالاخره همه فعم مملکت است. و استدعا میکنم که در توسعه شعب عدلیه‌ها به آن قسمت جنوب ایران و مخصوصاً بنادرش بیشتر بذل جهد بفرمایند و یکی هم راجع به معارف است. مردم را عادت دادید که حالا دیگر محتاج دانسته‌اند خودشان را به تحصیل اولادشان. که اولادشان را می‌خواهند بفرستند به تحصیل. در قسمت جنوب ایران آن طوری که باید و شاید مدارس وجود ندارد. آن طور که در سایر نقاط نزدیک بمرکز مدارس تأسیس شده در جنوب نشده و بنده نمیدانم آیا يك اضافاتی به وزارت معارف داده شده یا نه خواهش می‌کنم از آقای کفیل وزارت معارف که در این باب هم يك توضیحی بدهند و البته هر قدر بیشتر به معارف مملکت داده شود منافعی عاید تمام مملکت می‌شود و این ربطی به مستخدمین ندارد. يك عرض دیگر بنده هم این است که استدعا میکنم در اوضاع خلیج فارس و تأمیناتی که برای آنجا لازم است بیشتر بذل دقت بفرمایند که بعضی سارقینی که هستند دستشان کوتاه شود

وزیر عدلیه - بنده میخواهم اولاً از وسط بگویم برای اینکه در وسط بیاناتشان فرمودند در قسمت عدلیه که هر وقت مراجعه میکردم بوزیر عدلیه میگفتند ولی مساعدت نشد این آقای روبه بنده نیست. چون گمان میکنم مقصودتان این بود ولی عبارتتان يك طوری بود که بنده متأسفم

کازرونی - صحیح است. صحیح است.

وزیر عدلیه - واقعاً بنده عادت ندارم باینکه يك کاری که مربوط بوزارت خانه بنده است این را میخواهم تقصیر کس دیگری بیندازم. آقا چند مرتبه به بنده مراجعه فرمودند بهشان عرض کردم بایستی تأمل بفرمائید که اشخاص تهیه شوند پس از آنکه اشخاص تهیه شدند بهشان عرض کردم از نقطه نظر وضعیات مالی امسال ما این کار را نمیکنیم و در سال آتی اقدام خواهیم کرد. حالا اگر آقا این را آمیدید و این طور تعبیر کردید که وقتی بنده در هیئت دولت نشستم فقط فکر میکنم که بنده وزیر عدلیه هستم و هیچ فکر وزیر دیگر را نمیکنم و وزیر مالیه هم به بنده بگوید که من پول نمیدهم و بنده هم یواشکی وقتیکه شما تشریف بیاورید دم گوشتان بگویم که وزیر مالیه با من مساعدت نمیکند این را بنده ادعا میکنم که هیچوقت بنده آدم این کاره نبوده‌ام و قول هم بهتان میدهم. اما چون مطلب اینجا يك طوری بود که به حیثیت شخصی بنده بر میخورد که يك کاری که نکنم بخوام گردن دیگری بگذارم این بود که عرض کردم...

کازرونی - سوء تعبیر شده است

وزیر عدلیه - اما راجع به قسمت تأمیناتی که تذکر دادید در این خصوص اقداماتی شده است اقداماتی که لازم بوده شده است و میشود. در قسمت اضافه کردن بر مدارس امیدوار هستم که بآن اندازه که بودجه اجازه بدهد این اقدامات بشود. بودجه هم بالاخره می‌آید به مجلس آقایان هم می‌بینند آنچه که بشود در حدود اعتبارات مملکت خرج کرد البته میکنیم در قسمت راه شوسه هم البته دولت خیلی توجه دارد و تصور میکنم آن طوری که آقا فرمودید دولت از يك راههای ساحل لازمی صرف نظر کرده باشد

کازرونی - کی گفتم صرف نظر کرده است

وزیر عدلیه - چون فرمودید آیا منصرف شده اید؟

این تردید شما را بنده طوری گرفتم که گفتید ولی

حالا که خودتان گفتید نکفتید بسیار خوب. این تذکری بود و از این تذکر دولت خیلی ممنون است و البته همانطوریکه تا بحال ملاحظه فرموده اید که در این چند ساله اخیر چند هزار کیلو متر راه ساخته شده و البته باز هم دنبال این کار را خواهد گرفت و راه هائیکه لازم است ساخته خواهد شد.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - فقط آقای مؤید احمدی مانده اند

دشتی - صحبت کنند

ناصری - بفرمائید

رئیس - ایشان میخواهند استفاده کنند ولو بعنوان

عدم کفایت مذاکرات باشد

دشتی - بفرمائید

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده با اعتماد و اطمینان کاملی که بدولت حاضر دارم لازم دانستم دو موضوع را عرض کنم موضوع اول راجع بمسئله پول است چون بنده می‌بینم که در طهران و در سایر شهرهای ایران این موضوع خیلی محل بحث و اسباب وحشت مردم است که آیا در تبدیل پول ضرری متوجه مردم میشود یا نه و خیلی انتشارات عجیب و غریب که البته خود آقایان وزراء بهتر از بنده مطلع هستند که الان در طهران و ولایات چه معاملاتی میشود بعضی میگویند ثلث دارائی مردم میرود میگویند این صحبتها را دیگر و چون اینجا در پروگرام هست که در سال آتی واحد پول طلاً اجرا میشود و شکل اجرائش در پروگرام ذکر نشده است بنده خواستم استدعا کنم توضیحی در این باب بفرمایند که رفع وحشت مردم بشود و البته مطابق قانون باید قسمت تبدیل مطابق قانونی باشد که از مجلس شورای ملی خواهد گذشت لکن عرض بنده اینست توضیحی بفرمایند که این انتشارات یک قدری مردم را بزرمت بیندازد. این يك موضوع. موضوع دوم راجع به تعدیل بودجه این ترتیبی که عجالتاً دولت در نظر



گرفته است تعدیل بودجه را بنظر بنده که در گذشته است. عرض کنم يك بودجه فرض بفرمائید گذشته است. هم شده است در کمیسیون بودجه آنوقت نمی‌پردازند و در نتیجه بعضی از شهرهای ایران دارای ثبت اسناد نمی‌شود باین شکل تعدیل که اگر خرج‌ها را نپردازند خوب تعدیل است ممکن است تمام پولها را ندهند و تمام کارها بماند الا آن يك ایالت کرمان با آن وسعت خاک ثبت اسناد ندارد در هزار و سیصد و هفت بودجه برای ثبت اسناد کرمان تصویب شد ولی نپرداختند و اجراء نشد در آنسال گذشته هم يك مبلغ کلی بطور اعتبار بود که شاید صد و چهل هزار تومان باقی مانده بود هنوز آنها تشکیل نشده بنده این سفر که کرمان رقم مخصوصاً دیدم تمام معاملات متوقف شده هر کس میخواهد معامله کند بخیال اینکه ثبت اسناد نیست آنجا و شاید معامله کند اسباب اشکال برایش بشود معامله نمیکند بانک فلاحی باز شده است و در جاهائیکه ملک ثبت شده نباشد پول داده نمی‌شود بمردم خواستم استدعا کنم که این تبییضات را در کار نکنند یا مثلاً در قسمت خیابان‌سازی هشتصد هزار تومان در مجلس تصویب شد پانصد هزار تومان برای طهران و سیصد هزار تومان برای ولایات و باغلب ولایات داده شده بعضی جاها داده نمی‌شود الا آن دو ماه به آخر سال است بیست هزار تومان در مجلس تصویب شد برای کرمان در جوییکه آقای وزیر داخله راجع بتوسعه خیابانهای شهر کرمان به بنده دادند فرمودند که بیست هزار تومان برای کرمان داده‌ام و تا امروز بنده تحقیق کرده‌ام بتمام شهرهای ایران داده شده است الا بکرمان بنده خواستم استدعا کنم اولاً يك توضیحی در موضوع اول بفرمایند و ثانیاً راجع به افتتاح ثبت اسناد کرمان اگر امسال ممکن است از اعتباریکه دارند بردارند معین کنند بفرستند و الا لا اقل در هزار و سیصد و ده افتتاح شود یکی هم راجع بخرج خیابان که تصویب شده و مجلس رأی داده و اعتبارش داده شده است بجهه‌جا داده‌اند الا بکرمان. بعضی از نمایندگان - بهیچ جا نداده‌اند.

مؤید احمدی - بدر

وزیر عدلیه - آقای و نوق نماینده محترم هم راجع بمسئله تبدیل پول يك بیانی فرمودند بنده فراموش کردم جوابی عرض کنم حالا چون آقا فرمودند آنجوابی که بنده در آن موقع میخواستم عرض کنم و فراموش شد حالا عرض میکنم و آنجواب خیلی مفصل نیست اینست که بموجب قانون تبدیل پول موقع تبدیل و میزانش هم بالطبع به مجلس خواهد آمد و البته تصدیق میکنید که در این مسائل هر کاری را بموقع خودش باید کرد و قتیکه میخواهند يك پولی را تبدیل بکنند از چندین ماه یا سال قبل از آن ضرورتی ندارد که بگویند روی این ترتیب تبدیل خواهد شد مسلم است دولت تمام اطراف کار را در نظر خواهد گرفت بعد هم وقتی که این قانون خواهد آمد آقایان نمایندگان هم فرصت و مجال و قدرت همه طور بیانات و مذاکرات را دارند و قبل از وقت صحبت کردن در این مسئله بعقیده بنده مناسبتی ندارد و اینکه میفرمایند مردم يك ضرری میدهند یا نمیدهند بنده عرض میکنم متأسفانه و بدبختانه از اقتدار بنده و شما خارج است مردم ضرری برده اند اشتباه نشود آقا قران امروزیکه در جیب شما است قران دو سال پیش نیست يك تترلی در قیمتش پیدا شده برای اینکه قیمت جنس داشت در دنیا و آن جنس هم در دنیا پائین آمده و يك ضرری بالطبع مردم کرده اند ولی در هر حال که این بچه ترتیب تبدیل خواهد شد اجازه بدهید که در همان موقعیکه دولت آن قانون را می آورد در همان موقع صحبت بشود و قبل از آن از دولت توضیح خواستن بعقیده بنده مورد ندارد. اما در مسئله تعدیل بودجه آقا می فرمائید این ترتیبی را که شما تعدیل می کنید خیلی بد است و آن شکل را هم تشریح کردید که این است که يك مخارجی را میآید تصویب میکنید بعد آن خرج را نمیدهد بنده عرض میکنم که اگر جنابعالی يك عایداتی را از برای سال خودتان پیش بینی کرده باشید ولی در ماه پنجم و ششم ملاحظه می کنید که آن عایدات را ندارید حالا میخواهیم بینیم تمام آن مسافرت هائی را که آقا در نظر گرفته بودید رفتن بشیران در ایام تابستان گردشهاییکه قرار بود در اطراف بکنید اینها

را هم میکنید؟! نمیتوانید بکنید. از کجا پول می آورید؟! ما يك پیش بینیهای کردیم و در بعضی قسمتها برخلاف شد منجمله این ثبت اسنادی را که آقا اشاره فرمودید و بنده که این جا خدمت آقا عرض می کنم با کمال خجالت عرض می کنم که خیلی پیش بینی کرده بودیم و يك نکسی در عایدات ما پیدا شد و البته اولی قدری اشتباه بود که بنده کرده بودم و بکفتمت برای این بود که املاک دولت را اول خیال داشتیم که مثل سایرین از حق الثبت بگیریم بعد در گذشتن قوانین متمم قانون بودجه آن حق الثبت که در همین طهران دویست هزار تومان می شود کسر شد البته در بکفتمت های دیگر هم کسر شد و از طرفی هم بواسطه اینکه کلاس قضائی که لازم بود در موقع آدم بیرون بدهد بنده که لازم است نتوانستیم تشکیل بدهیم خوب آقا این عایداتی که ما نداریم و در مقابلش يك خرجی ما داشتیم میخواستید از کدام محل ما خرجش کنیم و قتیکه انسان پول ندارد تنها راهیکه بزحمت نیفتد اینست که خرج نکند آقا آیا پیشنهاد میفرمائید که قرض کنیم یا اینکه بهتر اینست که ثبت اسناد کرمان یا چند نقطه دیگر چند سال عقب بیفتد (و نخواهد شد آقا اوقاتان تلخ نشود) بنده امیدوارم در سال آتی در آنجا تشکیل بشود ولی میخواستم عرض کنم که این پیش آمد و این تجربه هم بدولت يك امری را تذکر داد و دولت را متوجه بیک مسئله کرد و آن اینست که بعد از این ما حتی الامکان پیش بینی ها را خیلی کم بکنیم و يك پیش بینی هائی بکنیم که نزدیک باشد بان چیزیکه وصول شده و بان عمل شده آن وقت در مقابل آنها يك خرج مسلمی را بگذاریم ولی و قتیکه بنا باشد پیش بینی هائی که کردیم در چند قسمت نکس های فاحشی پیدا شد تصدیق میفرمائید که تکلیف دولت این بوده است که حتی الامکان سر کیسه را ببندد و بکفتری جلو خرج را بگیرد تا بتواند سال را با آخر برساند و با وجود اینها بطوریکه عرض کردم البته در قسمتهائی که آقا تذکر دادند یا راجع به ثبت اسنادش یا راجع به بلدیهاش اینها البته

دوره هشتم تقنینیه

مذاکرات مجلس

یاد داشت میشود آنچه در قسمت ثبت اسناد است در سال آتی در نظر گرفته خواهد شد و تشکیل خواهد شد در کرمان و آن قسمت که راجع به بلدیهاست البته وزارت داخله عمل خواهد کرد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - حالا میبایستی ما رأی بپرگرام بگیریم ولی دولت در پایان لایحه خودش متذکر شده است که در همان حین هم رأی اعتماد گرفته شود جماعتی از آقایان که آقای محمد تقی خان اسعد و سایرین هستند و بیش از پنج نفر میشوند تقاضا کرده اند که رأی با ورقه گرفته شود (صحیح است) این است که رأی میگیریم با ورقه آقایان موافقین با پرگرام یعنی معتمدین و کسانی که اعتماد بدولت دارند ورقه سفید خواهند داد عدد حاضر ۱۰۱ (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۱۰۱ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر اگر بنده را هم حساب بفرمائید ۱۰۲ بوده است و ۱۰۱ نفر به پرگرام و اعتماد هیئت دولت رأی سفید داده اند یعنی با اتفاق آراء و این بنظر بنده يك چیز خطیری است برای دولت نمایندگان - صحیح است

[۵- قرائت يك فقره لایحه اداره مباشرت]

رئیس - پیشنهادی از اداره مباشرت رسیده است قرائت میشود:

ساحت مقدس مجلس شورای ملی شید الله ارکانه نظر باینکه لایحه بودجه سال جاری ۱۳۰۹ مجلس

مقدس در قسمت مقرر آقایان نمایندگان عظام برای مدت هفت ماه و چهارده روز آخر دوره هفتم تقنینیه و برای سایر اقلام در حدود مصارف یکساله تدوین و برای تصویب تقدیم مقرر نمایندگان محترم در قسمت آخر سال ۱۳۰۹ موکول با افتتاح دوره هشتم تقنینیه شد که در حدود احتیاج پیشنهاد گردد اینک که دوره هشتم تقنینیه بمبارکی افتتاح یافته است لایحه متمم بودجه سال ۱۳۰۹ در قسمت مقرر نمایندگان محترم در تحت یکماده تنظیم و بشرح ذیل تقدیم و استدعای تصویب دارد

ماده واحده - برای تمه مخارج سال ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی مبلغ هفتاد هزار تومان بمباشرت مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که از وزارت مالیه دریافت دارد

رئیس - به کیسیون محاسبات مجلس ارجاع میشود.

[۶- تقدیم دو فقره عهد نامه از طرف آقای وزیر امور خارجه]

وزیر امور خارجه (آقای فروغی) - دو فقره عهد نامه مودت است که با دولت اروپا منعقد شده است یکی با دولت لیتوانی و دیگری با دولت چک و اسلواکی که نماینده دولت امضا کرده است باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد و مبادله شود.

[۷- تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه]

وزیر عدلیه - يك لایحه راجع به ملك های اتباع خارجه که برخلاف مقررات و عهود بوده و تصرف کرده اند دولت تهیه کرده است و تقدیم میکنم و در مجلس مطرح خواهد شد و بعد هم در موقعش البته بحث خواهیم کرد

اسامی رای دهندگان

آقایان: اسعد - بختیار - یونس آقا وهاب زاده - دبیر سهرابی - تربیت - امیر ابراهیمی - اسکندری - ارکانی - ایفوانی - بهبهانی - احتشامزاده - افشار - طهرانی - کفائی - محمد تقی طباطبائی - اسفندیاری - ایزدی - صفاری - دربانی - امیر اعلم - طباطبائی و کلبی - پیر نیا - دکتر شیخ - قنوجی - معتمد سنک - همراز - دکتر سنک - لاریجانی - مولوی - طباطبائی دنیا - حبیبی - بنکدار - مقدم - قتیبه - میرزا یانس - جمشیدی - افغمی - ملک زاده آملی - طالش خان - میرزا محمد خان وکیل - امیر دولتشاهی - فراکوز لو - طهرانی - طاهری - وهاب زاده - کازرونی - سید کاظم بزدی - حاج علی اکبر امین - میرزا حسینخان فاطمی - دکتر احتشام - نجیر فرهند - امیر عسری - ثقة الاسلامی - خواجوی - فروزی - افسر - دکتر ملکزاده - فهیمی دکتر اتمان - میرزا محمد حسین نواب - فرشی - مسعود ثابنی - مصدق جهانشاهی - بیات ماکو - دکتر سمعی - شریفی - محمد ضیائی - اورنگ - رهبری - میرزا صادق خان اکبر - ساکنیان - ارباب کبخسرو - حسنعلی میرزا دولتشاهی - مؤید احمدی - امیر تیمور - حاج حسین آقا مهدوی - محمد علی میرزا دولت شاهی - چاچی دادور - باستانی - روحی - مسعودی خراسانی - حاج میرزا حبیب الله امین - محط - آدینه - جان آخوند - دهستانی - یاسانی - حیدری - مفتی - اعتبار - ناصری - ملک مدنی - آصف - هزار جریبی - فاطمی - بیات - ملک آرائی - سید مرتضی و نوق - عراقی - دشتی - دبستانی

ولکن همینقدر عرض میکنم که از نقطه نظریکه دولت مطالعه کرده است عجاله راجع باملاک مزروعیکه اتباع خارجه در ایران تهیه کرده اند این لایحه را داده است بعد در قسمت خودش هرچیزیکه لازم باشد پیشنهاد خواهد شد (صحیح است)

رئیس - این لایحه در مجلس مطرح میشود؟

وزیر عدلیه - بلی

[۸- موقع جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - کار دیگری در دستور نداریم و برای اینکه کمیسیونها هیئت عامله خودشانرا تعیین کنند و آن مقدار از کار که در دسترس است حاضر کنند اگر موافقت میفرمائید جلسه آینده شنبه یازدهم بهمن ساعت هفت و نیم بعد از ظهر و دستور طرح لوایح موجوده.

وزیر عدلیه - اگر اجازه میفرمائید گر چه تعیین

تصمیم

جلسه چهارم بهمن ماه ۱۳۰۹ راجع به کابینه آقای هدایت

مجلس شورای ملی در جلسه چهارم بهمن ماه ۱۳۰۹ شمسی پرگرام مورخه ۳۰ دیماه ۱۳۰۹ کابینه

آقای هدایت را که متضمن تقاضای رأی اعتماد نیز بود با کثرت ۱۰۱ رأی از ۱۰۲ نفر عده حاضر تصویب نمود.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

وقت جلسه با مجلس شورای ملی است ولیکن چون اغلب دولت میل دارد که در مجلس حاضر باشد و روزهای شنبه مصادف میشود با جلسه هیئت دولت که ممکن است تا قسمتی از شب طول بکشد در صورتیکه آقایان موافقت بفرمایند طوری باشد که با روزهای شنبه تصادف نکند (صحیح است) جلسه های هیئت دولت شنبه و چهارشنبه است حالا اگر آقایان موافقت بفرمایند بیک روز دیگری بیفتد خیلی بهتر است.

رئیس - بدیهی است لوایح مدافع میخواند و همینطور هم که اظهار رغبت میشود جلسه یکشنبه و یازدهم بهمن ساعت هفت و نیم بعد از ظهر دستور لوایح موجوده (مجلس ساعت نه و نیم بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر